

Posudek na diplomovou práci Bc. Milana Lopoura „Fenomén volného času“

Diplomová práce kolegy M. Lopoura je výsledkem dlouhodobého hledání a zkoumání problematiky času. Ukazuje to již obsah práce, jenž je analytickým ponorem do podstatných otázek času u myslitelů, jako byl Aristoteles, Platón, Augustin, Kant, Hegel, Marx, Bergson, Husserl, Heidegger a Patočka a zejména E. Lévinas.

Je jasné, že čas je dnes jedním z nejobtížnějších témat ve filosofii vůbec, a proto nemůžeme na autorovi chtít, aby jej přesně a v úplnosti obsáhl ve své práci; takový úkol přináleží mnoha životům vynikajících myslitelů. Mít přehled o těchto přístupech je však již velmi jasným důkazem o hloubce myšlení autora této práce. Nestačí zde jen popisovat, jak je to běžné v pozitivistickém vědeckém pojetí. Je nutné vstoupit do hloubky pomocí vhledů, temporality.

Po úvodním rešeršním přehledu a problémovém uvedení do textu prostřednictvím Platóna, Augustina a dalších nás autor překvapí pochopením toho, čemu Bělohradský říká „vtažení eschatologie do dějin“ u Marxe a pozitivistů. Čtenář si uvědomuje, že tato tendence má prolongující sílu a vstupuje nejen do politiky, ale i do ekonomie, práva a vědy vůbec. To se děje v současnu, poznamenaném relativismem postmoderny, jenž má pravděpodobně i v tomto poukazu svůj částečný počátek. Diplomová práce se tak dostává na úroveň myslitelskou, což je pro kolegu velmi dobré.

Autor velmi precizně hovoří o charakteru práce u Marxe a o kritice, která byla různými filozofy věnována tomuto Marxovu tématu. Nestačí ztotožnit práci s výrobou, jak to vidíme u Marxe, je nutné práci pochopit hlouběji, nikoliv jen onticky, ale i ontologicky. Tento problém v reflexi fenoménu „práce“ je dodnes živý a zůstává v podstatě neřešen. Na tomto základě analyzuje autor pojem „hodnoty“, která se stala základem celé Marxovy ekonomie; zde by bylo dobré připomenout autorovi, že tento pojem byl převzat z Hegelovy filosofie práva. To vše je propojeno s ontickým a ontologickým pojetím času, o tom autor dobře ví.

Kolega Lopour s pochopením provází čtenáře své práce Husserlovým vnitřním vnímáním času, jeho prodloužením do problematiky „Dasein“ u Heideggera, do časovosti Patočkovy. Vše koná s přehledem, někdy částečně zjednodušujícím. Kapitoly věnované Lévinasovi jsou velmi promyšlené a

velmi příhodné pro ty, kteří se snaží vyznat se v naší přítomnosti. Akcentace fenoménů lenosti, hry a asymetrické odpovědnosti doplňují popisovanou a pochopenou časovost v celé této práci. Vzhledem k obtíži analyzovaného tématu a to jak z hlediska ontického, tak ontologického navrhuji autorovi známku v ý b o r ně, do debaty navrhuji otázku: Jak rozumíte sukcesivitě a temporalitě z hlediska časovosti ve filosofii?

V Praze 20. 8. 2014

prof. PhDr. Anna Hogenová, CSc.